

ZPRÁVA O ČINNOSTI

2014

AMNESTY
INTERNATIONAL

**VAŠE PODPISY
POMÁHAJÍ!**

AMNESTY
INTERNATIONAL

Алекс. Беляев

Milí přátelé Amnesty,

nezáleží na tom, jestli jste našimi členy či členkami, jestli jste aktivistky a aktivisti, nákupci umění nebo zkrátka ti, kteří se chtějí dozvědět o práci největší světové lidskoprávní organizace v Česku víc. Každopádně jsem rád, že vám můžu znovu po roce představit zprávu o činnosti Amnesty International ČR.

V roce 2014 se nám podařila v Česku spousta velkých věcí na poli lidských práv – ať už jde o oblast kontroly vývozu zbraní, rovného přístupu romských dětí ke vzdělávání nebo třeba rekordního zapojení celé země do Maratonu psaní dopisů. Spolu se zbytkem světa jsme obrovskou vlnou solidarity pomohli dostat z vězení těhotnou Súdánku Meriam nebo běloruského lidskoprávního aktivistu Alesu Běljackého. Ostatně více o tom všem si můžete přečíst na následujících stránkách.

Jako ředitelé české sekce Amnesty mě neméně těší i další naše výsledky. Ve velké míře jsme navázali spolupráci s dalšími evropskými sekcemi, zejména na bázi inovativních IT řešení. Se slovenskými kolegy mění a kolegy jsme navíc rozjeli úzkou spolupráci na vzdělávacích projektech a tím ještě víc rozšířili jejich dosah.

Jsmo relevantním evropským stakeholderem ve věci globální přeměny Amnesty International, během které se chce hnutí decentralizovat a dosáhnout ještě většího lidskoprávního dopadu. V neposlední řadě se nám podařilo stabilizovat finanční situaci, vytvořit rezervy a taky veleúspěšně rozjet spolupráci s předními umělci v charitativním projektu Art for Amnesty.

Jsem rád, že se s vámi všemi můžu podělit o dobré zprávy. A těch je tolik hlavně díky vám, kteří jste v tom s námi.

Takže tradiční velký dík a hodně štěstí nám všem!

Mark Martin
Ředitel Amnesty International ČR

AMNESTY INTERNATIONAL / www.amnesty.org – největší lidskoprávní nezisková organizace světa

Amnesty International je dobrovolným hnutím více než 7 milionů lidí z celého světa, kterým není hostejné porušování lidských práv. Amnesty proto vede kampaně, pořádá veřejné akce, zastává se obětí bezpráví a usiluje o systémové změny na úrovni států i mezinárodního společenství. Práce Amnesty International se zakládá na spolehlivém výzkumu. Naším cílem je svět, ve kterém každý člověk může užívat svých práv daných Všeobecnou deklarací lidských práv a ostatními globálními lidskoprávními standardy. Jsme nezávislí na vládách, ideologiích, ekonomických zájmech a náboženstvích. V roce 1977 obdržela Amnesty International Nobelovu cenu míru a v současnosti má poradní status při OSN a EU.

Aktuální informace ze světového dění, videa a zprávy naleznete na stránkách www.amnesty.org.

Amnesty International v České republice / www.amnesty.cz

Amnesty funguje v České republice už od roku 1991. Okamžitě se zapojila do mezinárodních aktivit a postupně začala rozvíjet i svou práci doma. Záběr práce české sekce se v posledních letech rozrůstá a tím roste i počet zaměstnanců a zaměstnanců, stážistů a stážistek nebo dobrovolně spolupracujících.

Roste i její význam v rámci mezinárodního hnutí – některá IT řešení, databáze a internetové aplikace vyvinuté v české kanceláři Amnesty přebírají i další sekce nebo londýnská centrála organizace, jak tomu bylo například s aplikací na záchranu nespravedlivě vězněných 3 minuty stačí nebo webem k mezinárodní akci Maraton psaní dopisů. V současné době má Amnesty International ČR zhruba 3 500 členů.

Největším úkolem je získat podporu veřejnosti, díky níž má Amnesty International – a s ní lidská práva – ve světě tak silný hlas. Podpora těch, kteří stojí na straně lidských práv, je základem naší autority. Také v České republice proto informujeme veřejnost o bezpráví, ať se děje kdekoliv a v jakékoli formě. Průběžně zveřejňujeme zprávy o stavu lidských práv ve světě i v jednotlivých zemích, informujeme novináře a na lidská práva upozorňujeme i pomocí originálních veřejných akcí. Snažíme se nejen na případy bezpráví poukazovat, ale také mobilizovat veřejnost a zapojit do ochrany lidských práv i úřady.

Jsmo demokratickou organizací, která naslouchá hlasům svých členů a konzultuje činnost s dalšími aktéry občanské společnosti. Naše práce je řízena dobrovolníky, kteří jsou voleni do správní rady a dozorčí rady. Diskuse o důležitých tématech probíhá mezi členy hnutí jak na valné hromadě, tak na pravidelných zasedáních.

Víte, že Amnesty...

...dokáže opravdu měnit lidské osudy?

Jsmo největší organizace na ochranu lidských práv na světě. Díky tomu je naše práce velmi účinná. Každý případ, o který se zasazujeme, podpoří stovky tisíc lidí po celém světě. Díky tomu je zhruba 1/3 nespravedlivě vězněných propuštěna na svobodu a dalším alespoň dokážeme zlepšit jejich situaci. Kambodžská aktivistka za právo na bydlení Yorn Bhopová například Amnesty vzkázala: „*Děkuji mnohokrát všem podporovatelům Amnesty International: vaše úsilí bylo úspěšné, jak dokazuje mé propuštění! Prosim, podporujte dál mě a mou komunitu i další lidi tady v Kambodži. Největšího úspěchu můžeme dosáhnout, když budeme pracovat všichni společně!*“

...přispěla i k propuštění Václava Havla?

Amnesty International existuje už více než 50 let. Za tu dobu dokázala pomoci desítkám tisíc nespravedlivě vězněných. Mezi nimi byl i Václav Havel, Jiřina Šiklová nebo Ivan „Magor“ Jirus.

...nepřijímá žádné peníze od států?

Amnesty International kriticky hodnotí stav lidských práv ve 160 zemích a regionech světa, proto musí zůstat naprosto nezávislá na jejich vládách. Nepřijímáme proto státní granty jako jiné neziskovky, pouze na vzdělávací projekty. Náš výzkum, kampaně a aktivity jsou tak možné zejména díky příspěvkům našich členů – lidí, kteří se rozhodli podporovat naši práci posiláním pravidelného měsíčního daru.

...má místní skupiny po celé České republice?

Témat, kterými se zabýváme, je celá řada. Proto potřebujeme spoustu dobrovolníků, kteří nám je pomáhají šířit a propagovat. V České republice funguje 11 místních skupin, které pořádají různé petiční akce, projekce, besedy, koncerty a podobně. Chcete vědět, jestli je místní skupina někde ve vašem okolí nebo jak jinak byste se mohli aktivně zapojit? Podívejte se na www.amnesty.cz/aktivismus.

VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací tým Amnesty realizoval i v roce 2014 spoustu akcí pro studenty a studentky a i pro pedagogy, protože Amnesty věří, že právě vzdělávání o lidských právech je základní předpoklad pro vytvoření společnosti založené na lidskoprávních hodnotách.

V roce 2014 se lektorům Amnesty podařilo **proškolit** o lidských právech **na 3 tisíce studentů**. Z toho více než 800 velmi intenzivně v projektu **FAIR PLAY – studenti za rovnoprávnost**. Ten se zaměřuje na prevenci diskriminace, rasismu a extremismu na základních i středních školách. Žáci a studenti z 9 škol v Praze, Brně a Ústí nad Labem prošli mediálním workshopem o stereotypech, zapojili se do mezinárodní Amnesty akce Maraton psaní dopisů a prošli Živou knihovnou – důvěrnými minidebatami se zástupci menšin žijících v Česku.

„Poprvé, když jsem vás tu viděla, tak jsem si řekla, že jste blázní, že tu s námi chcete probírat takovéhle věci! To se pak ale změnilo a došlo mi, že právě takovéhle věci je potřeba probírat...“ svědčila se v hodnotícím dotazníku Nikola, osmačka z Ústí nad Labem.

Ve školním roce 2014/15 se aktivity projektu rozšířily ještě do Ostravy a taky – ve spolupráci s Amnesty pobočkou v Bratislavě – i na Slovensko.

Amnesty o rasismu a xenofobii, ale i obecně o lidských právech, školila a inspirovala taky další pedagogy a pedagogy. Skoro tři desítky se jich zúčastnilo našich interaktivních seminářů. Na poptávku pedagogů zmiňujících nedostatky praktických rad pro případ, kdy se ve škole setkají s rasismem nebo diskriminací, reagovala Amnesty ve spolupráci s řadou odborníků a připravila tištěného, ale hlavně obsáhlého online průvodce **Chci to řešit** (www.lidskaprava.cz/chci-to-resit/), kde učitelé najdou faktické a použitelné rady, co dělat, když se setkají s nesnášenlivostí, xenofobií nebo třeba šikanou.

ADVOKAČNÍ PRÁCE

Advokační tým Amnesty International má na starosti informovat politiky v Česku i v zahraničí o lidskoprávní situaci. Dáváme úřadům k dispozici stanoviska vycházející z našeho výzkumu, aby věděly o systémových i jednotlivých problémech. Českým soudům předáváme informace k případům, kdy se rozhoduje o vydání osob do země, kde jim hrozí porušování lidských práv.

Velkým tématem roku 2014 byl bezesporu **školský zákon a jeho novelizace**. Ta má zajistit lepší podporu všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných základních školách a znamená odklon od nálepkování diagnózami směrem k individuální podpoře žáků.

Celý rok probíhal terénní výzkum **vzdělávacích příležitostí romských dětí** ve čtyřech lokalitách České republiky – v Brně, Ostravě, Českých Budějovicích a v Děčíně. Výsledky zveřejní Amnesty International ve výzkumné zprávě v dubnu 2015. Evropská komise upozornila Česko na to, že stále znevýhodňuje romské žáky v přístupu ke vzdělávání a zahájila proti České republice soudní řízení.

Na Ministerstvu zahraničních věcí ČR se Amnesty zapojila do konzultací o nové koncepci lidskoprávní politiky, s ministrem vnitra a premiérem pak řešila přijetí tisícovky uprchlíků ze Sýrie na našem území.

24. prosince 2014 vstoupila po více než 20 letech kampaňování Amnesty v platnost Smlouva o obchodu se zbraněmi, která určuje globální pravidla pro obchod s vojenským materiálem. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR začalo na podnět Amnesty zveřejňovat pololetní přehled objemu vyvezeného vojenského materiálu do jednotlivých regionů světa. Amnesty upozorňovala například na sporný charakter vývozu pistolí do Egypta nebo dodávek munice pro iráckou vládu a kurdskou regionální vládu.

CO SE PODAŘILO V ROCE 2014 V ČESKÉ AMNESTY?

KAMPAŇE A AKCE

Urgentní akce (amnesty.cz/pripady)

V roce 2014 jsme vydali 46 urgentních akcí – peticí žádajících rychlou pomoc jednotlivým případům porušování lidských práv. Nasbírali jsme bezmála 93 000 podpisů. Úspěšně jsme uzavřeli 9 případů, u dalších 9 došlo ke zlepšení situace nespravedlivě vězněných, utlačovaných nebo pronásledovaných lidí. Nejúspěšnější a také nejviditelnější byl případ Súdánky Meriam Ibrahimové, který v ČR podepsalo 17 842 lidí, celosvětově pak přes milion Amnesty podporovatelů. Meriam odsoudili k trestu smrti oběšením za údajné „odpadlictví od víry“, kterého se jako muslimka měla dopustit sňatkem s křesťanem. Žena byla v době zadržení těhotná, ve vězení v řetězech porodila holčičku. Díky obrovské vlně solidarity a mezinárodnímu tlaku na soudanskou vládu Meriam propustili z vězení, teď žije s rodinou v USA.

SOČI – Není to jen o sportu (amnesty.cz/rusko)

Den před zahájením olympiády v Soči, 6. února 2014, jsme ruské ambasádu předali petici, která vyzývala ruského prezidenta Putina, aby zrušil represivní zákony, jejichž cílem je oslabit občanskou společnost, omezit legitimní protesty a umlčet kritiku. 2300 podpisů z Česka doplnilo 350 000 lidí ze 112 zemí. Spustili jsme také webovou stránku s informacemi o těžkostech, se kterými se v Rusku setkávají neziskové organizace. Upozornili jsme na narůstající problémy a diskriminaci homosexuálů. Poukázali na ohroženou svobodu projevu a velké množství aktivistů zatřezovaných za nenásilné protesty.

Nenecháme Tibet zmizet! (tibet.amnesty.cz)

10. března jsme čínskou ambasádu oblékli do tibetských barev. V rámci tradiční akce jsme se tentokrát zaměřili na jedinečné kulturní bohatství Tibeťanů, které čínská vláda desítky let ničí. Minifestival a balonky v tibetských barvách připomněly, jak těžké je přimět představitele Číny ke konkrétnímu rozhodnutí či jednání. Každý z nás ale mohl udělat něco pro Tibet – poznat jeho jedinečnou kulturu, tradice a způsob života místních lidí. Když se budeme o Tibet zajímat, nenecháme ho zmizet.

Bělorusko – Chceme do hry! (amnesty.cz/belorusko)

V průběhu Mistrovství světa v ledním hokeji 2014, které se konalo v březnu v běloruském Minsku, jsme upozornili na problematiku politických vězňů. Vytvořili jsme virtuální online stadion – lidé si mohli vybrat sedadlo na zápas o lidská práva poblíž některého z vězňů, vyjádřit mu tak podporu a zároveň podepsat petici, která vyzývala prezidenta Lukašenkua k propuštění konkrétního vězně. Na Václavském náměstí v Praze Amnesty uspořádala flashmob na podporu nespravedlivě vězněných. Oblečení ve vězeňských mundúrech rozbalili aktivisti papírový stadion s nápisem „Chceme do hry“. Kolemjdoucí dostali vstupenky na zápas o lidská práva v Bělorusku.

Zastavte mučení (amnesty.cz/muceni)

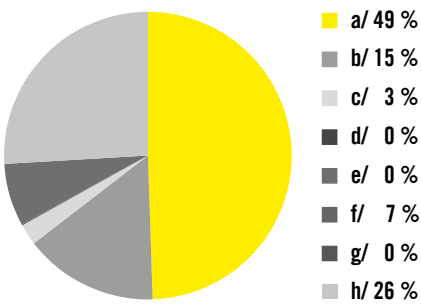
Amnesty International zaznamenala během posledních pěti let mučení nebo jiné formy špatného zacházení ve 141 zemích. Ani tři desítky let po přijetí mezinárodní Úmluvy proti mučení na půdě OSN totiž mnohé vlády nedodržely své závazky a mučení používají. V květnu jsme proto spustili mezinárodní kampaň „Zastavte mučení.“ Vybrali jsme případy z pěti různých zemí – Maroka, Nigérie, Mexiko, Uzbekistán a Filipín – a vyzvali vládní představitele k prošetření mučení a propuštění nespravedlivě uvězněných. A první úspěchy už se dostavily. Marocké úřady slíbily nové vyšetřování mučení Aliho Aarrasse. V případě Alfredy Disbarrové z Filipín, svobodné matky nespravedlivě obviněné z držení drog, bylo zahájeno vyšetřování policistů, kteří ji mučili. Claudia Medina Tamarizová, Mexičanka, mučena a sexuální napadená na námořní základně, byla zproštěna všech obvinění.

1
2
3
4

FINANČNÍ ZPRÁVA

VÝNOSY 2014 (v tis. Kč)

a/ Příspěvky členů a podporovatelů	4 539
b/ Příspěvek od mezinárodního sekretariátu	1 386
c/ Dary	217
d/ Ostatní	8
e/ Příspěvek od ostatních sekcí v rámci AI	0
f/ Tržby za prodané zboží, služby	647
g/ Ostatní příjmy z fundraisingu	0
h/ Granty	2 378
Výnosy celkem	9 175

SROVNÁNÍ (v tis. Kč)	2013	2014	výhled 2015
Výnosy	9 319	9 175	9 300
Náklady	9 235	8 326	9 300
Výsledek hospodaření	84	849	0
Počet podporovatelů	4 340	3 332*	3 482
Míra soběstačnosti	86%	86%	89%

*) změněná metodologie, nová metodologie = počet unikátních příspěvů, kteří přispěli více než 600 Kč během došlého roku

Výsledek hospodaření (v tis. Kč)	849
Změna peněžních zůstatků	1 112

Kampaň 3 minuty stačí (3minutystaci.cz)

V červnu jsme odstartovali už čtvrtý ročník kampaně 3 minuty stačí. Podpořili jsme Eskindera Negu, etiopského novináře, kterého soud poslal na 18 let do vězení za kritiku vlády. Jevgenije Vitiška, ekologického aktivistu, kterého poslali za kritiku staveb v olympijské Soči na 3 roky do vězení nebo Liu Siao-pa, čínského literárního kritika a držitele Nobelovy ceny míru. Ten usiloval o demokratizaci země a dostal jedenáct let. Jeho žena Liu Sia, básnířka a fotografka, je už čtyři roky neprávem v domácím vězení. V létě přijel do Prahy Ales Běljackij, běloruský lidskoprávní aktivista, jeden z minulých případů kampaně. I díky 10 000 podpisů a dopisů od českých příznivců Amnesty byl Ales předčasně propuštěný a chtěl nám za to poděkovat: „*Všechny ty dopisy se ke mně dostaly, do jednoho jsem je četl. Těba v tomhle to máme lepší než v Rusku, kde vězni obvykle dopisy nedostávají. Byla to pro mě obrovská morální podpora. Po propuštění jsem si tu hromadu dopisů vzal s sebou domů.*“

Moje tělo, moje práva (amnesty.cz/mojetelomojeprava)

Během celosvětové kampaně „Moje tělo, moje práva“, se podařilo hned ve dvou zemích (v Maroku a Mozambiku) změnit zákony, které umožňovaly beztestnost pachatelů znásilnění. My jsme se ke kampani přidali velkou osvětovou a petiční akcí v rámci letních festivalů. A protože ještě zbývá udělat spoustu práce, pokračujeme i v roce 2015 – stále s logem velkého srdce v létě určitě nepřehlédnete!

Zbraně pod kontrolou (amnesty.cz/zbrane)

Amnesty International ČR dlouhodobě upozorňuje na skutečnost, že Česká republika vyváží zbraně i do zemí, kde hrozí reálné riziko jejich zneužití za účelem potlačování lidských práv. Iniciovali jsme proto kampaň a online petici adresovanou ministru zahraničních věcí Lubomíru Zorádkovi. Vyzvali jsme ho k důslednému a zodpovědnému hodnocení lidskoprávních rizik při udělování kladného stanoviska na vývoz zbraní do konkrétních zemí. Kdo se k výzvě na našich webových stránkách připojí, mohl si vybrat zbraň a symbolicky ji zničit svým podpisem.

Kuchyňský protest za ruské aktivisty (amnesty.cz/rusko)

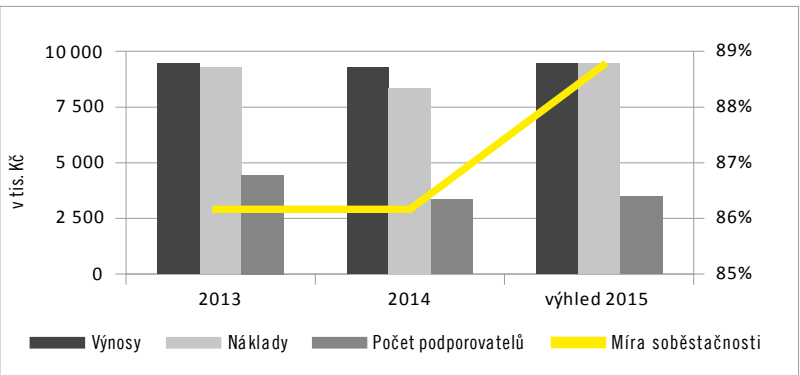
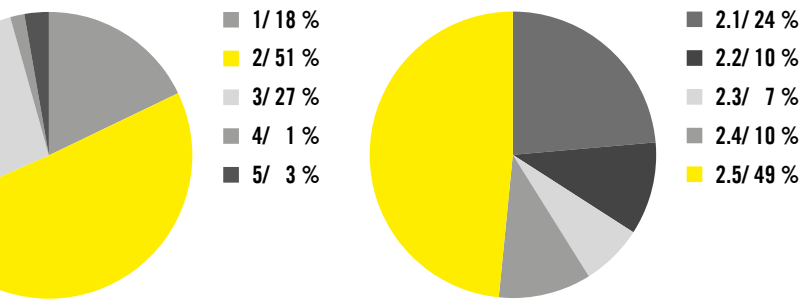
„V Rusku můžete svobodně projevit názor leda ve své kuchyni,“ říkají s nadsázkou sami Rusové. My jsme takovou kuchyň připravili v říjnu přímo před ruskou ambasádou. V Županec a s čajovarem jsme podpořili všechny ty, kdo v Rusku bojují za lidská práva. Akce proběhla v rámci celosvětové Amnesty kampaně „Speak Out Russia for Freedom“. Ke kuchyňskému protestu se Češi mohli připojit díky fotopetici. Stačilo napsat vzkaz a vyfotit se ve vlastní kuchyni.

Maraton psaní dopisů

144 akcí, 6205 účastníků, 23 112 dopisů – ve všech parametrech byl Maraton psaní dopisů 2014 v Česku opět rekordní. Jeho skutečný výsledek ale není v číslech ani statistikách. K naší velké radosti jsme už bezprostředně po ukončení psaní dopisů mučení se strany policie, v Indii se oběti bhópálské katastrofy dočkali odškodnění a v Saudské Arábii byl opakovaně odložen výkon trestu bičování blogera Raifa Badawihho.

NÁKLADY 2014 (v tis. Kč)

1/ Fundraising	1 488
2/ Lidskoprávní práce (včetně osobních nákladů)	4 206
2.1/ Kampaně	994
2.2/ Aktivismus	440
2.3/ Advocacy	295
2.4/ Komunikace	440
2.5/ HRE	2 037
3/ Provoz kanceláře	2 269
4/ Vnitřní demokracie	134
5/ Finanční poplatky	229
Náklady celkem	8 326

Číselné údaje ve finanční zprávě jsou předběžné, uvidíme je ještě před provedením každoročního auditu.

DÁRCI, PODPOROVATELÉ A PARTNEŘI

Astroprint • Dobrá práce.cz • DOX • Ernst & Young • Havas Worldwide Prague • JSFOTO • Stěhování-dohodou.cz • Účetnictví online • Vizeum Czech Republic • WebPres

Grafická spolupráce na materiálech: Adéla Turková, Soňa Flajžíková

Fotografové: Martin Pustelník, Jiří Pazs

První poradenství: Dominika Morkovinová – dobrovolná koordinátorka, Daniela Popovová, Lenka Procházková, Lucie Yakut, Jakub Smutný, Dalibor Válek
Art for Amnesty: Robert Žamboch, Ivo Janík, Martin Prudil, Veronika Příkrýlová, Eva Vošická, Anna W Quintet, Ivana Volencová, Martin Roučiček, Pavel Góbl

Veliký dík patří všem dobrovolníkům a dobrovolnicím Amnesty International Česká republika. Vážíme si vaší práce a nasazení pro lidská práva. Děkujeme, že jste s námi, bez vás by to nešlo!

Děkujeme.